

Bruselj, 8. junij 2026
(OR. en)

9613/26

POLGEN 130	EDUC 178
ECOFIN 663	ENER 273
EMPL 128	UEM 186
SOC 284	GENDER 44
COMPET 605	JAI 681
MI 518	JEUN 89
ENV 552	SAN 362
IND 354	
ECB	EIB

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Evropski semester – horizontalni dopis o integriranih specifičnih priporočilih za države

V prilogi vam pošljamo horizontalni dopis o integriranih specifičnih priporočilih za države za leto 2026, ki ga je pripravilo predsedstvo.

**PRIPRAVA POLITIČNE RAZPRAVE V SVETU IN EVROPSKEM SVETU O
SPECIFIČNIH PRIPOROČILIH ZA DRŽAVE IN SVEŽNJU EVROPSKEGA SEMESTRA
(POMLAD 2026)**

Komisija je 3. junija 2026 objavila pomladanski sveženj evropskega semestra za leto 2026, vključno s poročili o državah in priporočili za specifična priporočila za države (CSR) v zvezi s posameznimi državami članicami. Svet namerava CSR sprejeti 10. julija 2026.

Ta pomladanski sveženj je pripravljen v času povečanih geopolitičnih napetosti, nestanovitnosti cen energije in vztrajnih izzivov na področju konkurenčnosti, ki zahtevajo usklajen odziv politike EU za krepitev odpornosti, strateške avtonomije in fiskalne vzdržnosti. Namen tega dopisa je, da se pred razpravo o CSR in njihovim sprejetjem prispeva k politični razpravi o evropskih gospodarskih in socialnih razmerah. V njem so podrobno opisani trenutni gospodarski izzivi, s katerimi se soočajo države članice, in povzete možnosti, ki jih politike ponujajo v zvezi s povečanjem konkurenčnosti, kot je določeno v CSR, ki jih je predložila Komisija. Dopis poudarja vlogo CSR pri spodbujanju usklajevanja ekonomskih politik in politik zaposlovanja po vsej Evropski uniji. Osredotoča se na medsektorske prednostne naloge, kot so energetska varnost, gospodarska varnost, obrambna pripravljenost in socialna pravičnost. V njem je prav tako ocenjen obstoj makroekonomskih neravnotežij in obravnavana ustrezna priporočila za več držav članic. Priznava tudi uveljavljeno vlogo Sveta v procesu evropskega semestra.

Cikel evropskega semestra 2026: odziv na geopolitične in gospodarske izzive

Pomladanski sveženj 2026 zaznamuje globoka geopolitična negotovost. Vojna agresija Rusije proti Ukrajini je pokazala, da je treba znatno okrepiti obrambno pripravljenost Evrope in njeno energetska varnost. Trenutne napetosti na Bližnjem vzhodu so privedle do ponovne nestanovitnosti cen energije in motenj v dobavni verigi. Ti izzivi se pojavljajo v kontekstu vse večje svetovne konkurence, zlasti pri dostopu do kritičnih surovin in tehnologij, ter vse nujnejše potrebe po ukrepanju zaradi podnebnih sprememb.

Vojna v Ukrajini je izpostavila potrebo po močnejših obrambnih zmogljivostih EU in civilni pripravljenosti. V načrtu za evropsko obrambno pripravljenost do leta 2030 je poudarjena potreba po trajnih naložbah v proizvodne zmogljivosti, skupna javna naročila in kibernetična varnost. Pobuda za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) zagotavlja dolgoročno posojila v višini 150 milijard EUR za javna naročila za obrambo, pri čemer je Svet že potrdil 18 nacionalnih obrambnih načrtov. Pobude za skupna javna naročila (npr. za strelivo, zračno obrambo) je treba okrepiti, pri čemer naj bi Komisija do leta 2027 olajšala združevanje povpraševanja, medtem ko so državam članicam na voljo orodja, kot so posojila SAFE in Evropski obrambni sklad.

Energetska kriza poudarja potrebo po čisti, cenovno dostopni in zanesljivi energiji. Načrt REPowerEU in pobuda AccelerateEU zagotavljata okvire za nadaljnje zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv, večjo uporabo obnovljivih virov energije in izboljšanje energetske infrastrukture. Pričakuje se, da bodo države članice do avgusta 2026 izpolnile vse mejnike in cilje iz poglavij REPowerEU v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost ter uskladile ukrepe v okviru svojih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, da bi dosegle cilj zmanjšanja emisij za 55 % do leta 2030 in cilj postopnega opuščanja uvoza ruske energije do leta 2027. Nujni ukrepi za ublažitev nenadnih zvišanj cen energije morajo biti začasni, ciljno usmerjeni in fiskalno vzdržni, da se prepreči povečanje povpraševanja po fosilnih gorivih. Komisija bo usklajevala ponovno polnjenje skladišč plina po vsej EU in skupne sprostitev zalog nafte, da bi preprečila motnje v oskrbi.

V zvezi s tem bi lahko z ukrepi, ki krepijo strukturno odpornost evropskega energetskega sistema in pospešujejo prehod s fosilnih goriv, izkoristili obstoječo prožnost v fiskalnem okviru. Zato je Komisija na zahtevo držav članic predlagala razširitev področja uporabe sedanje nacionalne odstopne klavzule za obrambne izdatke, da bi upoštevali ukrepe, sprejete od februarja 2026 za zmanjšanje odvisnosti od uvoženih fosilnih goriv, ter tako prispevali k varnosti in obrambi Evrope. Zaščitni ukrepi za fiskalno vzdržnost bi ostali vzpostavljeni v celoti. Komisija bo državam članicam pravočasno dala dodatna pojasnila glede postopkovnih in operativnih zahtev te določbe.

V teh okoliščinah se je gospodarstvo EU izkazalo za odporno, vendar se sooča s strukturnimi ranljivostmi. Rast produktivnosti je še vedno omejena, na področju inovacij pa še naprej obstajajo velike vrzeli. Stroški energije ostajajo visoki v primerjavi z več mednarodnimi partnerji, številna gospodarstva EU pa so še naprej močno odvisna od fosilnih goriv, zato je treba pospešiti reforme in naložbe, ki podpirajo nadaljnjo širitev energije iz obnovljivih virov in z njo povezane infrastrukture, da bi okrepili svetovno konkurenčnost EU. Pomanjkanje delovne sile in spretnosti še naprej vpliva na gospodarstvo, zlasti v digitalnem, zelenem in zdravstvenem sektorju. Cenovna dostopnost stanovanj se slabša in še naprej povečuje socialne neenakosti po vsej Evropi. Cilj evropskega semestra 2026 je obravnavati te izzive z usklajenimi reformami in naložbami, usklajenimi s kompasom za konkurenčnost in evropskim stebrom socialnih pravic.

Fiskalni nadzor

Komisija je spomladi 2026 ocenila skladnost držav članic z ustreznimi priporočili Sveta.

Ocena Komisije zajema leti 2025 in 2026 ter temelji predvsem na primerjavi med podatki o realizaciji in projekcijami Komisije za rast očiščenih odhodkov na eni strani ter najvišjimi stopnjami rasti očiščenih odhodkov, ki jih je priporočil Svet, na drugi strani, po potrebi ob upoštevanju nacionalnih odstopnih klavzul za obrambo.

V oceno Komisije so bile zajete vse države članice: tiste, ki so trenutno v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem (EDP), in tiste, ki niso v EDP. Za države članice, ki so trenutno v EDP, je Komisija ocenila ukrepe, sprejete na podlagi priporočil Sveta v okviru EDP. Za Malto je Komisija Svetu priporočila, naj EDP razveljavi, saj se je primanjkljaj sektorja država uspešno in trajno zmanjšal pod 3 % BDP. Za preostalih devet držav članic, ki so trenutno v EDP¹, je Komisija menila, da bi morali biti vsi postopki začasno zadržani: te države članice so upoštevale zadevna priporočila Sveta v zvezi z EDP na način, ki po mnenju Komisije pomeni učinkovito ukrepanje. Za države članice, ki trenutno niso v EDP, je Komisija ocenila napredek pri izvajanju njihovih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov in izpolnjevanju ustreznih priporočil Sveta. V zvezi s tem je Komisija opredelila države članice, ki so spoštovale (in/ali naj bi spoštovale) poti gibanja odhodkov, ki jih je priporočil Svet, in tiste, ki so v letu 2025 zabeležile odstopanja (ali bistvena odstopanja) in/ali pri katerih obstaja tveganje, da bodo v letu 2026 zabeležile odstopanja (ali bistvena odstopanja). Komisija je v tej oceni ustrezno upoštevala nacionalno odstopno klavzulo².

Strukturne reforme imajo ključno vlogo pri zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Za osem držav članic, za katere je Svet odobril podaljšano prilagoditveno obdobje³, je Komisija ocenila izvajanje ključnih korakov reform in naložb, na katerih temeljijo podaljšanja, pri čemer je upoštevala tudi informacije iz njihovih letnih poročil o napredku. Komisija glede na navedeno oceno meni, da vse zadevne države članice na splošno zadovoljivo izpolnjujejo svoje zaveze glede reform in naložb.

¹ Belgija, Francija, Madžarska, Italija, Avstrija, Poljska, Romunija, Slovaška in Finska.

² Poleg tega po mnenju Komisije obstaja razlog za začetek postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Bolgarijo, ki bo potekal v skladu z uveljavljenimi postopki.

³ Belgija, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Avstrija, Romunija in Finska.

Izboljšanje kakovosti javnih financ, vključno z učinkovitejšo javno porabo in boljšim pobiranjem davkov, je bistveno za zagotavljanje resnične vrednosti za davkoplačevalce in vzdržnosti javnih financ. Dajanje prednosti porabi, povečanje njene učinkovitosti in uspešnosti ter posodobitev in poenostavitev davčnih sistemov lahko prispevajo k osredotočanju na odhodke, povečajo potrebne prihodke in podprejo gospodarsko odpornost. To vključuje povečanje učinkovitosti in vzdržnosti sistemov zdravstvenega varstva, sistemov dolgotrajne oskrbe in pokojninskih sistemov. CSR za leto 2026 države članice spodbujajo, naj sprejmejo tudi ukrepe za okrepitev izpolnjevanja davčnih obveznosti s posodobitvijo in digitalizacijo pobiranja prihodkov in davčne uprave, razširitvijo davčnih osnov, prilagoditvijo davčne mešanice v podporo trajnostni konkurenčnosti, bojem proti davčnim utajam in obravnavanjem agresivnega davčnega načrtovanja, da bi zaščitili davčno pravičnost in vzdržnost prihodkov.

Konkurenčnost

Kompas za konkurenčnost je vodilni okvir za ta cikel evropskega semestra. Reforme in naložbe usklajuje s strateškimi prednostnimi nalogami EU za odpravo inovacijske vrzeli in poenostavitev poslovnega okolja, hkrati pa zmanjšuje strateške odvisnosti in prispeva k razogljičenju naših gospodarstev, spodbuja spretnosti in kakovostna delovna mesta ter zagotavlja socialno pravičnost in kohezijo. Da bi povečali inovacijsko uspešnost v EU, Komisija poziva k večjim javnim in zasebnim naložbam v raziskave in razvoj ter k ukrepom za krepitev inovacijskih sistemov, večjo učinkovitost javne podpore za poslovne inovacije in olajšanje dostopa do financiranja. Za izboljšanje poslovnega okolja in zmanjšanje stroškov si morajo države članice stalno prizadevati za zmanjšanje nepotrebnih upravnih bremen, hkrati pa ohraniti cilje politike in ustrezne standarde ter posodobiti javno upravo. Države članice morajo med drugim sprejeti ukrepe za pospešitev izdajanja gradbenih in okoljskih dovoljenj ter dovoljenj za opravljanje dejavnosti. Obravnavati morajo prekrivajoče se pristojnosti, si prizadevati za regulativno poenostavitev in še naprej digitalizirati javno upravo.

Enotni trg je še vedno razdrobljen, poleg tega pa se sooča z ovirami za trgovino s storitvami, digitalne trge in rast MSP. Cilj načrta „Ena Evropa, en trg“ in prihodnjega svežnja o pravični mobilnosti delovne sile je poglobiti povezovanje, v CSR za leto 2026 pa so države članice pozvane, naj odpravijo neupravičene omejitve za čezmejne storitve (npr. poklicne kvalifikacije, izdajanje dovoljenj). Zlasti regulativna zapletenost ostaja velika ovira za čezmejno trgovino in naložbe, posebej za MSP. Državam članicam se priporoča, naj zmanjšajo ovire za enotni trg, prisotne v posameznih državah, zlasti v zvezi s čezmernim prenašanjem zakonodaje, velikimi upravnimi bremenami, ki vplivajo na vstop na trg, in regulativnimi omejitvami za nekatere poklicne storitve. Na ravni EU je cilj pobude „Vgrajena preprostost“ in okvira EU Inc. zmanjšati upravna bremena, hkrati pa ohraniti cilje politike in ustrezne standarde ter digitalizirati javne storitve. Z unijo prihrankov in naložb se bo razširil dostop do tveganega kapitala in zasebnega kapitala za MSP, zlasti na podlagi ukrepov za spodbujanje večje udeležbe malih vlagateljev na kapitalskih trgih.

EU se sooča s strateškimi odvisnostmi na področju kritičnih surovin, polprevodnikov in obrambnih tehnologij, zaradi česar je izpostavljena motnjam v dobavnih verigah in geopolitičnim pritiskom. Akt o kritičnih surovinah, akt o čipih in strategija za gospodarsko varnost zagotavljajo okvire za diverzifikacijo, selitev proizvodnje nazaj in rešitve krožnega gospodarstva. V aktu o krožnem gospodarstvu (2026) bodo predlagani obvezni cilji glede vsebnosti recikliranih materialov za ključne sektorje (npr. baterije, gradbeništvo), cilj akta o čipih 2.0 (2026) pa je razširiti financiranje proizvodnje polprevodnikov v EU z dodatnimi sredstvi v višini 10 milijard EUR za Sklad za čipe. Države članice so pozvane, naj do leta 2027 določijo „strateška območja za polprevodnike“, ki bodo ponujala hitre postopke za izdajo dovoljenj in davčne spodbude.

Zaposlovanje, spretnosti in socialni vidiki

Pri izboljšanju učinkovitosti trga dela in krepitvi človeškega kapitala je bil dosežen določen napredek, vendar so še vedno potrebna dodatna prizadevanja za okrepitev teh vidikov, da bi povečali konkurenčnost in produktivnost Evrope⁴ ter socialno vključenost. CSR za leto 2026 spodbujajo države članice, naj podprejo kakovostno zaposlovanje, povečajo udeležbo na trgu dela ter okrepijo razvoj spretnosti z učinkovitimi sistemi izobraževanja in usposabljanja ter aktivnimi politikami trga dela, da bi povečale produktivnost in podprle odporno socialno tržno gospodarstvo. Izboljšanje rezultatov izobraževanja, izpopolnjevanje in preusposabljanje ter zagotavljanje tesnejšega ujemanja med spretnostmi delavcev in povpraševanjem na trgu dela so še naprej ključne prednostne naloge, zlasti za odpravo pomanjkanja delovne sile in spretnosti v strateških sektorjih. V več državah članicah je še posebej pomembno dvigniti splošno raven usposobljenosti. Pomanjkanje delovne sile ter neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih so še vedno prisotni, zlasti v sektorjih STEM ter digitalnem in zelenem sektorju. Cilj unije spretnosti in načrta za kakovostna delovna mesta je okrepiti spretnosti ter ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in prehajanje med zaposlitvami.

Stalno si je treba prizadevati za napredek pri doseganju cilja EU za zmanjšanje števila ljudi, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, za vsaj 15 milijonov do leta 2030, vključno z vsaj 5 milijoni otrok. V CSR za leto 2026 so države članice pozvane, naj obravnavajo obstoječe in nastajajoče izzive za socialno pravičnost, vključno s krepitvijo poti na trg dela ter izboljšanjem dometa, področja uporabe in ustreznosti shem minimalnega dohodka, tudi za starejše. Zagotavljanje dostopa do kakovostnih in cenovno dostopnih socialnih storitev je enako pomembno, tako za podporo tistim, ki živijo v revščini, kot za preprečevanje, da bi vanjo zdrsnili tudi drugi, hkrati pa pomaga pri povezovanju ljudi z izobraževanjem, usposabljanjem, zdravstvenim varstvom in drugimi osnovnimi storitvami.

⁴ V skladu s priporočilom Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji, sprejetim marca 2026, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6081-2026-REV-1/sl/pdf>.

Pobude EU so ustvarile širok okvir, namenjen povečanju socialne pravičnosti, zmanjšanju revščine in krepitvi socialne vključenosti po vsej EU, saj se štejejo za ključne pri zagotavljanju konkurenčnosti, odpornosti in navzgor usmerjene socialne kohezije. Komisija si s strategijo EU za boj proti revščini prizadeva odpraviti revščino v EU do leta 2050 s celovitim in integriranim pristopom. Ta strategija je podprta z dodatnimi ukrepi za okrepitev evropskega jamstva za otroke, da bi prekinili medgeneracijski krog revščine otrok. Hkrati močne politike enakosti in nediskriminacije prispevajo k spodbujanju socialne pravičnosti in zagotavljajo, da nihče ni zapostavljen, v skladu s strategijami unije enakosti. Vsi ti elementi so bili po potrebi upoštevani v CSR za leto 2026.

Pomanjkanje stanovanj in naraščajoče cene še zastrujejo socialne neenakosti, zlasti na mestnih območjih. Cilj evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja in strategije za gradnjo stanovanj je spodbuditi ponudbo in racionalizirati postopke za izdajo dovoljenj. Po mnenju Komisije je treba do leta 2030 fond socialnih stanovanj povečati za 15 %, pri čemer so za prenavo in novogradnje na voljo sredstva EU (43 milijard EUR). Na države članice je bilo naslovljenih več CSR, naj se poveča ponudba stanovanj, zlasti s poenostavitvijo postopkov za izdajo dovoljenj, izboljšanjem dostopa do financiranja in krepitvijo ponudbe socialnih stanovanj.

V CSR za leto 2026 so nacionalne vlade pozvane tudi, naj po potrebi sprejmejo ukrepe za nadaljnjo krepitev podnacionalnega upravljanja. Zagotavljanje dostopa do osnovnih storitev ter reševanje posebnih socialno-ekonomskih in varnostnih izzivov, s katerimi se soočajo regije ob vzhodni meji, sta ključni vprašanji za celotno EU. Glede na navedeno je izvajanje CSR za leto 2025 v zvezi s teritorialno kohezijo privedlo do določenega napredka pri zmanjševanju teritorialnih razlik ter krepitvi upravljanja na regionalni in lokalni ravni. V več državah članicah je bil dosežen napredek pri reformah na področju podnacionalnega upravljanja, kar je privedlo do boljšega zagotavljanja storitev, okrepljene pa so bile tudi lokalne javne storitve, tudi na podlagi večje digitalizacije.

Zaključek

V tem horizontalnem dopisu je izpostavljen pomen evropskega semestra kot mehanizma za večstranski nadzor in usklajevanje politik po vsej EU, s čimer se podpirajo konkurenčnost in kakovostno zaposlovanje ter dolgoročna gospodarska in socialna odpornost. V zvezi s tem lahko CSR, ko jih bo Svet sprejel, državam članicam služijo kot dragocene smernice, ki pomagajo pri zagotavljanju skladnega in v prihodnost usmerjenega pristopa k nastajajočim izzivom.
